

εἰς Γερμανόν. — Ὁ Ναπολέων ἐπανέλαβε μετ' ἐμοῦ τὸν περίπατόν του ἐν τῇ αἰθούσῃ· εἰς τὴν δευτέραν στροφὴν ἀνέλαβε τὸν πῖλόν του. Συνάμα ἐπανέλαβε τὴν περὶ τοῦ γάμου τοῦ ἐμιλιαν.

— Ναί, εἶπε, διέπραξα μέγιστον ἀμάρτημα νυμφευθεὶς τὴν ἀρχιδούκισσαν τῆς Αὐστρίας.

— Ἀφοῦ ἡ Ἰμετέρα Μεγαλειότης ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ τὴν γνώμην μου. ἀπήντησα, θέλω εἶπει ἐλευθέρως ὅτι Ναπολέων ὁ ἀτακτικὸς διέπραξε σφάλμα.

— Ἵστε ὁ αὐτοκράτωρ Φραγκῖσκος θέλει νὰ ἐκθρονίσῃ τὴν θυγατέρα του ;

— Ὁ αὐτοκράτωρ, τῷ ἀπεκρίθην, γινώσκει μόνον τὰ καθήκοντα αὐτοῦ καὶ θέλει τὰ ἐκπληρώσει. Ὅ,τι καὶ ἂν ἡ τύχη ἐπιβλάττῃ διὰ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, ὁ αὐτοκράτωρ Φραγκῖσκος εἶνε πρὸ παντὸς ἄλλου ἡγεμὼν, καὶ τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ του εἶνε κατέχει τὴν πρώτην θέσιν εἰς τοὺς ὑπολογισμούς του.

— Ναί, εἶπεν ὁ Ναπολέων διακόψας με, ὅ,τι μοι λέγετε μ' ἐκπλήσσει· τὰ πάντα μὲ πείθουσιν ὅτι διέπραξα ἀσύγνωστον ἀμάρτημα. Νυμφευθεὶς ἀρχιδούκισσαν, ἠθέλησα νὰ γνώσω τὸ παρὸν μετὰ τοῦ παρελθόντος, τὰς γοτθικὰς προκαταλήψεις καὶ τοὺς νόμους τοῦ αἰῶνος ἡμῶν ἠπατήθην καὶ αἰσθάνομαι σήμερον ὅλην τὴν βεβήλητάτην τοῦ σφάλματός μου. Ἴσως αὐτοῦ μοι στοιχίσει τὸν θρόνον, ἀλλὰ θέλω θάψῃ τὴν οἰκουμένην ὑπὸ τὰ ἐρείπιά του.»

Ἡ σκηνὴ ὅλη αὕτη δὲν ἐνθουσιάζει τελείως τὸν ἀναγινώσκοντα, ἀφαιροῦσα καὶ τὸ ἐλάχιστον γόητρον τοῦ μεγάλου Βοησίου. Τῷ ὄντι, ὡς καὶ ὁ Μεττερνίχος λέγει, μικρὸς φαίνεται ἐνταῦθα. Τέρας, ἀξιοῦν νὰ τῷ εὐγνωμονῇ ἡ Γαλλία διότι τῆς στρατηγικῆς του ἱκανότητος κατέσφαξε χιλιάδας Γερμανῶν καὶ Πολωνῶν, νὰ εὐγνωμονῇ ἐν ἔθνος εὐγενὲς εἰς ἓνα